

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК**

Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
спеціальність 071 Облік і оподаткування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь Бакалавр

Розробники:

Єрмоласва Марина -

к.е.н., доцент, професор кафедри Обліку і
оподаткування

Гарант ОПП

Яловега Людмила –

к.е.н., доцент, доцент кафедри Обліку і
оподаткування

**Полтава
2022 р.**

Назва навчальної дисципліни	Фінансовий облік Обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладачі: Єрмолаєва Марина , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 435, навчальний корпус №4 e-mail: maryna.iermolaieva@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/yermolayeva-maryna-valentynivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з обліку і оподаткування: Історія бухгалтерського обліку, Бухгалтерський облік, Економіко-математичні методи та моделі, Податкова система, Навчальна практика «Первинний облік»

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Фінансовий облік» дозволяє оволодіти теоретичними та практичними навиками облікового відображення господарських процесів, що відбуваються під час здійснення господарської діяльності на підприємстві, забезпечує вивчення основних методичних прийомів облікового відображення операцій за окремими обліковими процедурами, узагальнення облікової інформації в регістрах синтетичного та аналітичного обліку.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни опанування теорії та практики ведення фінансового обліку активів, капіталу та зобов'язань, порядку формування фінансових результатів та використання прибутку на підприємствах різних форм власності.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних та практичних основ щодо порядку облікового відображення господарських операцій підприємств різних форм власності згідно Національних Положень (Стандартів) бухгалтерського обліку, вивчення порядку підготовки бухгалтерської інформації для відображення її у формах бухгалтерської звітності.

Компетентності:		Програмні результати навчання:
<i>загальні:</i>	<i>фахові:</i>	
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.	ПРО2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПРО3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПРО5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПРО6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку.

Тема 2. Облік грошових коштів.

Тема 3. Облік поточних та довгострокових фінансових інвестицій.

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості.

Тема 5. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів.

Тема 6. Облік виробничих запасів.

Тема 7. Облік біологічних активів.

Тема 8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань.

Тема 9. Облік праці та її оплати.

Тема 10. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів.

Тема 11. Облік власного капіталу.

Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 240 год

Кількість кредитів 8

Форма семестрового контролю: 3 семестр – залік, 4 семестр - екзамен

Структура курсу

Години (лек/практ/сам)	Тема	Результати навчання	Вид завдань	Оцінювання
3 семестр				
2/2/9	Тема 1. Основи побудови фінансового обліку. Нормативне регулювання фінансового обліку в Україні. Принципи фінансового обліку.	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3 3
4/2/9	Тема 2. Облік грошових коштів. Документальне оформлення наявності і руху грошових коштів. Ліміт каси. Синтетичний та аналітичний облік готівки. Порядок відкриття рахунків в банках. Синтетичний та аналітичний облік коштів на рахунках в банку. Облік інших коштів підприємства.	Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3 3
4/2/9	Тема 3. Облік поточних та довгострокових фінансових інвестицій. Поняття інвестицій та їх класифікація. Документальне оформлення поточних фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій.	Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3 3
4/4/8	Тема 4. Облік дебіторської заборгованості. Поняття дебіторської	Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3 3

	заборгованості та її класифікація згідно НП(С)БО 10. Документальне оформлення розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Облік іншої поточної дебіторської заборгованості. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.		
4/4/8	Тема 5. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів. Поняття необоротних активів та їх класифікація згідно НП(С)БО 7 та НП(С)БО 8. Документальне оформлення операцій з основними засобами. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів. Облік нематеріальних активів. Облік зносу (амортизації) необоротних активів.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. реферат	3
			<u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3
6/4/8	Тема 6. Облік виробничих запасів. Поняття запасів, класифікація, методи оцінки при надходженні та вибутті згідно НП(С)БО 9. Документальне забезпечення надходження і вибуття запасів. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Облік продукції сільськогосподарського виробництва. Облік МПП. Облік товарів.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд.	3
			<u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3
2/4/8	Тема 7. Облік біологічних активів. Сутність біологічних активів та їх класифікація згідно НП(С)БО 30. Первинний облік біологічних активів.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд.	3
			<u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	3

	Облік довгострокових біологічних активів. Облік поточних біологічних активів.	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.		
4 семестр				
2/4/8	Тема 8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань. Сутність зобов'язань та їх класифікація згідно НП(С)БО 11. Документальне оформлення короткострокових зобов'язань. Облік короткострокових кредитів банку. Облік короткострокових векселів виданих. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік інших поточних зобов'язань. Облік довгострокових кредитів банків. Облік інших довгострокових зобов'язань.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання прак. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	4 4
4/4/8	Тема 9. Облік праці та її оплати. Склад фонду оплати праці. Кадровий та персональний облік працівників. Документальне оформлення нарахуванні і виплати заробітної плати. Облік середньої заробітної плати. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання прак. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	4 4
4/4/8	Тема 10. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів. Облік розрахунків за податком на прибуток підприємства. Облік розрахунків за ПДВ. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту. Облік розрахунків за ПДФО та військовим збором. Облік Єдиного соціального внеску. Облік інших податків та обов'язкових платежів.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	<u>Практичне заняття:</u> виконання прак. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	4 4
2/4/8	Тема 11. Облік	Визначати сутність об'єктів обліку,	<u>Практичне заняття:</u>	4

	власного капіталу. Поняття капіталу та його функції. Облік зареєстрованого капіталу. Облік капіталу в дооцінках. Облік додаткового та резервного капіталу. Облік неоплаченого капіталу.	аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	4
4/4/8	Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності. Поняття та класифікація доходів згідно НП(С)БО 15. Поняття та класифікація витрат згідно НП(С)БО 16. Облік витрат виробництва. Облік витрат операційної діяльності. Облік інших витрат. Облік доходів від реалізації. Облік інших доходів. Порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практ. завд. <u>Самостійна робота:</u> виконання завд. сам.роботи	4 4

1. Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Дедлайни та перекладання:

Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

3. Система оцінювання:

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств	25	25	15
ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності	25	25	15
ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	25	25	15
ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання	25	25	15
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Література та джерела інформації

Основні

1. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник. / Огійчук М. Ф. та ін.; за ред. М. Ф. Огійчука. Київ. 2016. 1040 с.
2. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах : навчальний посібник. , Плаксієнко В. Я. та ін.; за заг. Ред. В. Я. Плаксієнко. Київ. 2020. 440 с.
3. Фінансовий облік : підручник. /Крупка Я. Д. та ін. Тернопіль, 2017. 451 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/22518/1/Finansovyj_Oblik-2017.pdf
4. Фінансовий облік : конспект лекцій. / Абрамчук М. Ю., Гуменна Ю. Г., Тютюнник І. В., Рубанов П. М. Суми: :Сумський державний університет, 2018. 395 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/09/Finansovyj_oblik.pdf
5. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтенко І. Є. Фінансовий облік II : навчальний посібник. Київ, 2016. 308 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shara_Yevheniia/Finansovyj_oblik_II.pdf?

6. Тепловата М. Т., Петраковська О. В. Фінансовий облік-1 (у схемах і таблицях). Частина – 1. : навчальний посібник. Київ, 2019. 217 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4060/1/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90.pdf>
7. Єрмолаєва М. В., Гелей І. В. Теоретичні та практичні аспекти обліку розрахунків за орендою земельних паїв та відображення їх у звітності. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 49. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/49_2020_ukr/57.pdf
8. Єрмолаєва М. В., Черненко К. В., Гафіяк А. М. Облік грошових коштів та застосування інформаційних облікових технологій. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2018. Вип. 191. С. 215-222. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/3083/1/23.pdf>
9. Єрмолаєва М. В. Облік сільськогосподарської діяльності та біологічних активів: актуальні питання теорії та практики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). С. 128-133. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_4/30_69_4_1/24.pdf
10. Голячук Н. В. Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності лісогосподарських підприємств. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2019. Вип. 16(61). С. 44-54. URL: <http://oblik-i-finansy.lutsk-ntu.com.ua/index.php/ekonomichni-nauky-oblik-i-finan/article/view/42/38>

Допоміжні

1. Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.20 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
3. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом міністерства фінансів України від 20.10.1999р. № 246 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. наказом міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
7. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затв. наказом міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
8. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
9. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: затв. наказом міністерства фінансів України від 28.11.2003 р. № 601 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>
10. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: затв. наказом міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>
11. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: затв. наказом міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>

12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: затв. наказом міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

Інформаційні ресурси мережи Інтернет

1. Сайт ДПАУ. URL: <https://tax.gov.ua/>
2. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Сайти періодичних видань:
 - «Вісник державної податкової служби України». URL: <http://www.visnuk.com.ua/>
 - «Дебет-кредит». URL: <https://dtk.com.ua/>
 - «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://vobu.ua/ukr/>